

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020

श्री. युसुफ गफुर शेख

एम. ए. (इंग्रजी) बी.एड.

सहशिक्षक, श्रीमती निर्मलाताई ठोकळ प्रशाला विजापूर रोड ,सोलापूर.

सारांश

माध्यमिक शिक्षण, औपचारिक शिक्षणात पारंपारिकपणे आढळणारा दुसरा टप्पा, वयाच्या 11 ते 13 च्या सुरुवातीस आणि साधारणपणे 15 ते 18 या वयोगटात समाप्त होतो. प्राथमिक शिक्षण आणि माध्यमिक शिक्षण यांच्यातील मतभेद हळूहळू केवळ अभ्यासक्रमातच नव्हे तर संस्थेतही कमी होत गेले आहेत. नवीन NEP प्रवेश, समानता, गुणवत्ता आणि जबाबदारी या चार स्तंभांवर आधारित आहे. या नवीन धोरणात, जुन्या संरचनेच्या जागी रचना असेल ज्यात 12 वर्षे शाळा आणि

3 वर्षांच्या अंगणवाडी/पूर्व शाळेचा समावेश असेल. नवीन शैक्षणिक धोरण 2020 ला केंद्रीय मंत्रिमंडळाने मंजूरी दिली असून त्याचे नामकरण मंत्रालय असे शिक्षण मंत्रालय असे करण्यात आले आहे. तसेच, सर्व उच्च शिक्षण आणि एमफिल बंद करण्यासाठी एकच नियामक असेल. धारणा दर देखील सुधारला आहे परंतु तरीही तो 27 टक्के इतका कमी आहे. उच्च प्राथमिक ते माध्यमिक स्तरावरील संक्रमण दर 85 टक्के इतका उच्च आहे. कालांतराने माध्यमिक शाळांमधील सुविधांमध्ये लक्षणीय सुधारणा झाली आहे. बहुसंख्य माध्यमिक शाळांना शाळेच्या इमारती मिळाल्या आहेत. माध्यमिक शिक्षण 4 वर्षे टिकते. 14 ते 18 वयोगटातील विद्यार्थी पुढील 2 टप्पे पूर्ण करतात: निम्न माध्यमिक शिक्षण, डिप्लोमाच्या परीक्षेसह समाप्त; उच्च माध्यमिक शिक्षण, डिप्लोमा किंवा व्यावसायिक डिप्लोमाच्या परीक्षांसह संपले.

सरकारी शाळेतील विद्यार्थ्यांना संबंधित प्रादेशिक भाषांमध्ये शैक्षणिक अभ्यासक्रम शिकवला जाईल. नवीन शैक्षणिक धोरणातील ही एक प्रमुख कमतरता आहे कारण यामुळे इंग्रजीमध्ये संवाद साधण्यात अस्वस्थ विद्यार्थ्यांची संख्या वाढेल आणि त्यामुळे समाजातील विभागांमधील अंतर वाढेल. भारतीय माध्यमिक शिक्षण प्रमाणपत्र हे इंग्रजी माध्यमाद्वारे नवीन शैक्षणिक धोरण 1986 च्या शिफारशीनुसार सामान्य शिक्षणाच्या अभ्यासक्रमात परीक्षा देण्यासाठी डिझाइन केले गेले आहे. खाजगी उमेदवारांना या परीक्षेला बसण्याची परवानगी नाही.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाचे उद्दिष्ट

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण सुरु होण्यापूर्वी आपल्या सर्वांना माहित आहे की, भारतातील शिक्षण हे केवळ राष्ट्रीयीकृत स्तरावर कार्य करते. आणि यामुळे भारतातील विद्यार्थी जागतिक स्तरावर त्यांच्या कलागुणांचा उपयोग करून घेऊ शकत नाहीत. हे लक्षात घेऊन भारत सरकारने जुने शैक्षणिक धोरण राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात बदलले

आहे. भारतात दिले जाणारे शिक्षण जागतिक स्तरावर पोहोचवणे हा या धोरणाचा मुख्य उद्देश आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाद्वारे शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण करणे हे या योजनेचे मुख्य लक्ष्य आहे. शासनाच्या माध्यमातून जुन्या शैक्षणिक धोरणात अनेक सुधारणा करण्यात आल्या आहेत.

- राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण सुरू करण्याचा मुख्य उद्देश भारताच्या शैक्षणिक समाजात सकारात्मक बदल घडवून आणणे आहे.
- NEP योजनेमुळे मुलांना चांगले शिक्षण मिळण्यास मदत होईल.

माध्यमिक शिक्षणासाठी योजना

- राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान.
- मुलींचे वसतिगृह योजना.
- माध्यमिक शिक्षणासाठी मुलींना प्रोत्साहन देण्याची राष्ट्रीय योजना.
- माध्यमिक टप्प्यावर अपंगांसाठी सर्वसमावेशक शिक्षण.
- व्यावसायिक शिक्षणाची योजना.
- नॅशनल मेरिट-कम-मीन्स स्कॉलरशिप योजना.

शालेय शिक्षणाच्या सर्व स्तरांसाठी एकल नियम

NEP प्रीस्कूल ते उच्च शिक्षणापर्यंत सर्व स्तरांवर शिक्षणासाठी सार्वत्रिक प्रवेश प्रदान करण्यावर लक्ष केंद्रित करते. सर्वासाठी, विशेषतः ज्यांना पूर्वी अशा संधी नाकारल्या गेल्या होत्या त्यांना चांगले शिक्षण देणे हे त्याचे उद्दिष्ट आहे. गळतीची संख्या कमी करण्यासाठी, महाविद्यालये आणि शाळा अधिकाधिक अर्जदारांना आकर्षित करण्यासाठी आणि त्यांच्याकडे असलेले अर्ज ठेवण्याचे मार्ग शोधत आहेत. जे महाविद्यालयात येत नाहीत त्यांना मदत करण्याची आणि त्यांना कार्यशक्तीमध्ये भरभराट होण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये प्रदान करण्याची संधी देखील ते घेत आहेत. विविध पध्दती अनेक शिक्षण मार्ग सुलभ करू शकतात ज्यात औपचारिक आणि अनौपचारिक शिक्षण पद्धतींचा समावेश होतो.

अर्ली चाइल्डहुड केअर आणि शिक्षणासाठी नवीन अभ्यासक्रम

अर्ली चाइल्डहुड केअर अँड एज्युकेशन (NEP) साठी नवीन अभ्यासक्रम 10+2 शिक्षण प्रणालीला 5+3+3+4 संरचनेसह बदलण्याची योजना करत आहे. यासाठी 12 वर्षांचे शालेय शिक्षण आवश्यक असेल, पहिली पाच वर्षे मूलभूत शिक्षणावर, तीन वर्षांची तयारी स्टेज शालेय शिक्षण, तीन वर्षे मध्यम टप्प्यातील शालेय शिक्षण आणि चार वर्षांचे माध्यमिक शिक्षणावर केंद्रित असेल. नवीन बालपण काळजी आणि शिक्षण अभ्यासक्रमाची रचना जुन्या आणि नवीन अभ्यासक्रमामध्ये चांगला समतोल राखण्यासाठी करण्यात आली आहे. नवीन रचना शिक्षणाच्या नवीन वयोगटातील विकासाच्या टप्प्यांशी सुसंगत असेल जेणेकरून मुले बालवाडी आणि त्यापलीकडे चांगल्या प्रकारे तयार होऊ शकतील. याशिवाय, अभ्यासक्रम अधिक लवचिक असेल, ज्यामुळे प्रत्येक मुलाच्या गरजेनुसार अधिक वैयक्तिक सूचना मिळू शकतील.

नवीन शैक्षणिक धोरणावर निबंध

भारतातील नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण ही एक स्वागताहर्ह सुधारणा आहे जी देशाच्या शिक्षण व्यवस्थेला त्रास देत असलेल्या काही प्रदीर्घ समस्यांचे निराकरण करते. सर्वात लक्षणीय बदलांपैकी एक म्हणजे 10+2 शालेय शिक्षण प्रणालीपासून नवीन 5+3+3+4 शिक्षण प्रणालीमध्ये बदल, जे आंतरराष्ट्रीय नियमांशी अधिक जवळून जुळते. हे

सुनिश्चित करण्यात मदत करेल की भारतीय विद्यार्थी जागतिक अर्थव्यवस्थेत स्पर्धा करण्यासाठी अधिक चांगले तयार आहेत. इतर बदलांमध्ये व्यावसायिक आणि तांत्रिक शिक्षणावर अधिक लक्ष केंद्रित करणे आणि अभ्यासक्रमात स्वदेशी ज्ञान प्रणालींचा समावेश करणे समाविष्ट आहे. धोरण चार मुख्य स्तंभांवर लक्ष केंद्रित करते - प्रवेश, समानता, गुणवत्ता आणि जबाबदारी. पॉलिसेी अंतर्गत, 3 ते 18 वयोगटातील सर्व मुलांना मोफत आणि सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार असेल. देशातील उच्च शिक्षणाचा दर्जा सुधारण्यासाठी राष्ट्रीय उच्च शिक्षण नियामक प्राधिकरणाची स्थापना करण्याचे धोरण देखील या धोरणात आहे. एकंदरीत, नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण हे योग्य दिशेने एक अत्यंत आवश्यक पाऊल आहे आणि दीर्घकाळात संपूर्ण देशाला लाभदायक ठरेल.

नवीन शैक्षणिक धोरण 2020 सारांश

नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 (NEP) चे उद्दिष्ट भारतातील सर्व मुलांना त्यांच्या सामाजिक आर्थिक स्थितीकडे दुर्लक्ष करून दर्जेदार शिक्षण देणे हे आहे. NEP शाळांना अधिक उत्तरदायी बनवून आणि वंचित विद्यार्थ्यांना अधिक संसाधने आणि समर्थन प्रदान करून शैक्षणिक परिणाम सुधारण्याचा प्रयत्न करते. NEP चे उद्दिष्ट उच्च शिक्षणात प्रवेश वाढवणे आणि ते अधिक परवडणारे बनवणे हे आहे.

ही उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी, NEP अनेक सुधारणा प्रस्तावित करते, यासह:

- शाळांमध्ये तीन भाषांच्या शिक्षणावर लक्ष केंद्रित करणे
- स्थानिक भाषा वापरण्यास प्रोत्साहन देणे
- भारतीय अभिजात भाषांच्या अभ्यासाला प्रोत्साहन देणे
- शिक्षकांचे शिक्षण मजबूत करणे
- शिक्षणात तंत्रज्ञानाचा वापर वाढवणे
- मूल्यांकन आणि मूल्यमापन प्रक्रिया सुधारणे
- 6-14 वयोगटातील सर्व मुलांसाठी शालेय शिक्षण मोफत आणि अनिवार्य करणे
- नवीन प्रतवारी प्रणाली सादर करत आहे जी गुण किंवा टक्केवारी वापरत नाही
- भारतातील सर्व शाळांमध्ये प्रमाणित अभ्यासक्रम लागू करणे
- 10+2 शिक्षण प्रणाली काढून टाकणे आणि नवीन 5+3+3+4 शिक्षण संरचना प्रणाली लागू करणे.
- NEP च्या अंमलबजावणीवर देखरेख करण्यासाठी नवीन राष्ट्रीय शिक्षण आयोगाची स्थापना करणे.

नवीन शैक्षणिक धोरणावर भाषण

नवीन शैक्षणिक धोरण 2020, जे सरकारने नुकतेच जाहीर केले. हे धोरण भारतातील शिक्षण क्षेत्रासाठी गेम चेंजर आहे आणि मी याबद्दल कमालीचा उत्साही आहे. या धोरणांतर्गत विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासावर अधिक भर दिला जाणार आहे. याचा अर्थ असा की विद्यार्थ्यांना समीक्षक आणि सर्जनशीलतेने विचार करण्यास आणि समस्या सोडवणे आणि सहयोग यासारखी कौशल्ये विकसित करण्यास प्रोत्साहित केले जाईल. नवीन शैक्षणिक धोरण व्यावसायिक आणि कौशल्य-आधारित शिक्षणावर देखील जोरदार भर देते, जे विद्यार्थ्यांना अधिक चांगल्या प्रकारे तयार होण्यास मदत करेल. कामगार तसेच विद्यार्थ्यांना उद्योजकतेबद्दल जाणून घेण्यासाठी आणि स्वतःचा व्यवसाय सुरू करण्याच्या अधिक संधी उपलब्ध होतील. माझा विश्वास आहे की नवीन शैक्षणिक धोरण 2020 हे भारतातील शिक्षणाचा दर्जा सुधारण्याच्या दिशेने एक अतिशय सकारात्मक पाऊल आहे. मला विश्वास आहे की हे धोरण लागू केल्यामुळे, आमचे विद्यार्थी शिकण्याच्या पद्धतीत आणि परिणामांमध्ये, ते साध्य करू शकतील यात आम्ही नाट्यमय सुधारणा पाहू.

महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांसाठी नवीन शैक्षणिक धोरण?

नवीन शैक्षणिक धोरण हे महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना कार्यशक्तीमध्ये यशस्वी होण्यासाठी आवश्यक कौशल्ये आणि ज्ञान प्रदान करण्यासाठी डिझाइन केलेले आहे. हे धोरण करिअर-केंद्रित शिक्षणावर लक्ष केंद्रित करते, विद्यार्थ्यांना इंटरनॅशनल आणि इतर कार्य-आधारित शिक्षण संधीद्वारे वास्तविक-जगाचा अनुभव मिळविण्याची संधी प्रदान करते. या धोरणामध्ये महाविद्यालयांमधील अध्यापनाचा दर्जा सुधारण्यासाठी आणि शैक्षणिकदृष्ट्या संघर्ष करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना अधिक समर्थन देण्यासाठी वचनबद्धता देखील समाविष्ट आहे. एकूणच, नवीन शैक्षणिक धोरण हे सुनिश्चित करण्यासाठी डिझाइन केले आहे की महाविद्यालयीन विद्यार्थी आधुनिक कर्मचाऱ्यांच्या आव्हानांसाठी अधिक चांगले तयार आहेत.

भारतातील शिक्षणाचे सध्याचे स्तर?

भारतातील शिक्षणाची सध्याची पातळी 10+2 शिक्षण प्रणाली आहे. भारतात, 10+2 शिक्षण प्रणाली सध्या अनेक स्तरांमध्ये विभागली गेली आहे: पहिला स्तर म्हणजे पूर्व-प्राथमिक स्तर, 3-6 वर्षे वयोगटातील मुलांसाठी आणि बालवाडी आणि प्रीस्कूल ग्रेड. दुसरा स्तर हा प्राथमिक स्तर आहे, 6-10 वर्षे वयोगटातील मुलांसाठी आणि 1-5 ग्रेड. तिसरा स्तर हा माध्यमिक स्तर आहे, 11-15 वर्षे वयोगटातील मुलांसाठी आणि 6-8 ग्रेड. चौथा स्तर हा उच्च माध्यमिक स्तर आहे, 16-18 वर्षे वयोगटातील मुलांसाठी आणि 9-12 ग्रेड. पाचवा स्तर हा 19-22 वयोगटातील विद्यार्थ्यांसाठी पदवीपूर्व स्तर आहे. 23-26 वर्षे वयोगटातील विद्यार्थ्यांसाठी सहावा स्तर हा पदव्युत्तर स्तर आहे.

नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020

या नवीन शैक्षणिक योजनेद्वारे, ते 2 कोटींहून अधिक विद्यार्थ्यांना मुख्य प्रवाहात आणण्याचा प्रयत्न करत आहेत आणि याच्या मदतीने 2030 च्या अखेरीस प्री-स्कूल ते माध्यमिक पर्यंत 100% GER (एकूण नोंदणी प्रमाण) साध्य करण्याचे त्यांचे उद्दिष्ट आहे. या NEP 2020 च्या माध्यमातून सरकार भारताला "जागतिक ज्ञान महासत्ता" बनवण्याच्या दिशेने वाटचाल करत आहे आणि हे केवळ शाळा आणि महाविद्यालयांसाठी शिक्षण प्रणाली अधिक लवचिक, सर्वांगीण आणि बहु-अनुशासनात्मक बनवून केले जाईल जे त्यांच्या अद्वितीय क्षमतांना समोर आणेल.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2022

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाला 29 जुलै 2020 रोजी भारताच्या केंद्रीय मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली. 1986 मध्ये बनवलेल्या भारताच्या विद्यमान शैक्षणिक धोरणाची जागा घेतली. या धोरणामुळे भारताच्या शिक्षणात मोठा सकारात्मक बदल झाला. उच्च शिक्षणापर्यंत प्राथमिक शिक्षणासाठी ही एक चौकट आहे ज्यामध्ये शहरी आणि ग्रामीण दोन्ही भागात व्यावसायिक प्रशिक्षण समाविष्ट आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2022 लाँच करण्याचा मुख्य उद्देश भारताच्या शैक्षणिक धोरणाची पुनर्रचना करणे आहे. या नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत कोणावरही कोणतीही विशिष्ट भाषा घेण्याची सक्ती नाही. आता विद्यार्थ्यांना त्यांच्या आवडीनुसार भाषा निवडता येणार आहे.

NEP मध्ये काही बदल

NEP मधील बदलांची यादी खालीलप्रमाणे आहे:-

- राज्याचे शैक्षणिक धोरण लवकरच तयार केले जाईल.
- 2035 पर्यंत एकूण नोंदणी प्रमाण 26.3% वाढून 50% होईल.
- व्यावसायिक अभ्यासामध्ये GEO वाढवण्यासाठी प्रयत्न केले जातील.
- ऐच्छिक विषयांच्या निवडीसाठी विद्यार्थ्यांना NCC अभ्यासक्रम दिले जातील.

- विद्यार्थ्यांची त्यांच्या गुणवत्ता कामगिरीवर आधारित शिष्यवृत्ती परीक्षेसाठी निवड केली जाईल.
- लवकरच मेघालय राज्य त्यांच्या शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी सुरू करेल.
- ग्रॅज्युएशनमध्ये ४ वर्षांचा पदवी कार्यक्रम असेल.
- शाळांमधील विद्यार्थ्यांच्या खांद्यावर शालेय दसरांचे वजन किंवा ओझे मोजण्यासाठी शाळा डिजिटल वजनाची यंत्रे बसविण्यास सुरुवात करतील.

नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत उच्च शिक्षण

- मानवी कल्याण आणि भारताचा विकास करण्यात उच्च शिक्षण महत्त्वाची भूमिका बजावते आणि या NEP द्वारे 2035 पर्यंत त्यांचे GER 26.3% वरून 50% पर्यंत वाढवण्याचे त्यांचे उद्दिष्ट आहे आणि उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये सुमारे 3.5 कोटी नवीन जागा देखील जोडल्या जातील.
- या अंतर्गत, UG शिक्षण 3 किंवा 4 वर्षांचे असू शकते ज्यामध्ये प्रवेश आणि बाहेर पडण्याच्या पर्यायांची संख्या आहे.
- जागतिक दर्जाचे बहुविद्याशाखीय शिक्षण आणि संशोधन विद्यापीठ स्थापन केले जाईल.
- संपूर्ण उच्च शिक्षणासाठी (वैद्यकीय आणि कायदेशीर शिक्षण वगळता) HECI (भारतीय उच्च शिक्षण आयोग) ही एकमेव संस्था असेल.
- HECI कडे निर्देशासाठी NHERC (राष्ट्रीय उच्च शिक्षण नियामक परिषद), मानक सेटिंगसाठी GEC (जेनेरा एज्युकेशन कौन्सिल), प्रायोजकत्वासाठी HEGC (उच्च शिक्षण अनुदान परिषद), आणि मान्यतासाठी NAC (राष्ट्रीय मान्यता परिषद) सारखे 4 स्वतंत्र अनुलंब असतील. .
- उच्च शिक्षणाचे जागतिकीकरण.
- क्रेडिटची एक शैक्षणिक बँक स्थापन केली जाईल ज्यामध्ये विद्यार्थ्यांनी वेगवेगळ्या HEI मधून त्यांच्या शैक्षणिक काळात कमावलेली क्रेडिट अंतिम पदवीच्या वेळी संग्रहित आणि हस्तांतरित केली जाऊ शकते.
- नॅशनल रिसर्च फाउंडेशन एक शिखर संस्था म्हणून काम करेल जी मजबूत संशोधन संस्कृती वाढवते आणि उच्च शिक्षणासाठी संशोधन क्षमता निर्माण करते.

जुने शैक्षणिक धोरण नुकतेच मनुष्यबळ व्यवस्थापन मंत्र्यांनी बदलले आहे. उत्तम शिक्षणासाठी इस्रोचे प्रमुख डॉक्टर के कस्तुरीरंगन यांच्या अध्यक्षतेखाली हा बदल करण्यात आला आहे. आजच्या या लेखात आम्ही राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2022 शी संबंधित सर्व महत्त्वाची माहिती जसे की उद्दिष्ट, वैशिष्ट्ये, केलेले बदल आणि सर्व संबंधित माहिती तुमच्यासोबत शेअर करू. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाबद्दल अधिक जाणून घेण्यासाठी, आमचा लेख काळजीपूर्वक वाचा.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची नवीन टाइमलाइन

आपल्या सर्वांना माहित आहे की कोविड-19 च्या साथीने विद्यार्थ्यांच्या जीवनावर अनेक प्रकारे परिणाम केला आहे. अलीकडेच UGC चे अध्यक्ष म्हणाले की या साथीच्या आजाराची स्थिती सामान्य झाल्यानंतर NEP ची अंमलबजावणी जलद गतीने केली जाईल. तसेच, आता विविध शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांला शिकवण्यासाठी किमान पात्रता ४ वर्षे एकात्मिक बी.एड असेल, असे अध्यक्षांनी सांगितले. तसेच, शिक्षण मंत्री रमेश पोखरियाल निशंक लवकरच आरक्षणाच्या नियमांमध्ये सुधारणा करतील. लवकरच विद्यार्थ्यांसाठी चांगल्या शिक्षण पद्धतीला अंतिम रूप दिले जाईल आणि विद्यार्थ्यांना चांगले भविष्य घडविण्यासाठी दिले जाईल.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाचे फायदे आणि वैशिष्ट्ये

या धोरणाचे फायदे आणि वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे आहेत:-

- शिक्षण मंत्रालयाने पूर्वीचे शैक्षणिक धोरण नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात बदलले आहे.
- आता मानव संसाधन व्यवस्थापन मंत्रालय हे शिक्षण मंत्रालय बनेल
- आता वैद्यकीय आणि कायद्याचा अभ्यास वगळून राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण केले जाईल.
- यापूर्वी 10 अधिक दोनचा पॅटर्न पाळला जात होता पण आता नवीन शैक्षणिक धोरणांतर्गत 5 + 3 + 3 + 4 पॅटर्नचा अवलंब केला जाईल.
- पूर्वी विज्ञान वाणिज्य आणि कला शाखेचा प्रवाह होता पण आता असा कोणताही प्रवाह नसेल.
- विद्यार्थी एखाद्या इच्छेनुसार विषय निवडू शकतात जसे की ते भौतिकशास्त्र किंवा कला या विषयाचा अभ्यास करू शकतात
- विद्यार्थ्यांना सहा इयत्तेपासून कोडिंग शिकवले जाईल
- सर्व शाळा डिजिटल पद्धतीने सुसज्ज केल्या जातील
- सर्व प्रकारची सामग्री प्रादेशिक भाषेत अनुवादित केली जाईल त्यासोबत आभासी प्रयोगशाळा विकसित केल्या जातील.
- NEP च्या अंमलबजावणीसाठी GDP च्या 6% खर्च केला जाईल
- विद्यार्थ्यांना हवे असल्यास संस्कृत आणि भारतातील इतर प्राचीन भाषांचा अभ्यास करता येईल
- विद्यार्थ्यांच्या खांद्यावरचे ओझे कमी करण्यासाठी बोर्डाच्या परीक्षा वर्षातून दोनदा होतील.